

LUX

3 FILMI
24 JEZIKOV
28 DRŽAV

FILMI

DAYS

MEDITERRANEA

Jonas Carpignano
Italija, Francija, ZDA, Nemčija, Katar

MEDITERRANEA

JONAS CARPIGNANO

Zgodba se začne v Alžiriji, kamor prispe mladi Ajiva iz Burkine Faso v spremstvu Abasa, s katerim želita v upanju po boljšem življenju odpotovati v Evropo. Preden bosta dospela v Italijo, bosta morala prečkati puščavo, se postaviti po robu roparjem, ki kradejo migrantom, se prebiti v Libijo in kljubovati sovražnemu morju na improviziranemu čolnu. To potovanje pa je šele prvi akt v drami o življenju migrantov, ki se, ko končno prispejo v Evropo, hitro znajdejo na robu kalabrijske družbe, izkoriščani kot nezakonita delovna sila v nasadih agrumov, nastanjeni v barakah, in predvsem soočeni z okoliško družbo, ki se do njih vede nezaupljivo in sovražno.

MOŽNOSTI ZA ANALIZO

Carpignanov film je izrazito aktualen, saj črpa iz številnih televizijskih poročanj o tragičnih dogodkih v okviru nezakonitega priseljevanja v Sredozemlju. Evropska unija se je nanje odzvala z ukrepi, ki so se glede na ogromno število migrantov izkazali za nezadostne. Izpostaviti je treba tudi čedalje večjo nenaklonjenost velikega dela evropske javnosti boljšemu sprejemu migrantov.

V tem kontekstu imajo vse Carpignanove filmske stvaritve *politično* noto (v najmočnejšem in najbolj pozitivnem smislu), s katero želi na angažiran način orisati stališče teh oseb, ki so največkrat prikazane bodisi kot sočustvovalja vredne ali pa kot nezaželeni. Prav glede tega se filmski prikaz namenoma razlikuje od prikaza, ki ga posredujejo mediji, zlasti televizija.

POTOPITEV V TRENUTEK

Režiser se od samega začetka odreče razlagalnemu pristopu, ki bi temeljil na revščini držav izvora, iz katerih naj bi migranti pobegnili, in raje postreže z vpogledom v dani trenutke: vsak prikazani dogodek ima v sebi obrazložitev in ponuja rešitev.

Izmenjanih je malo besed, in sicer v mešanici jezikov, ki je v filmih ne srečamo pogosto (francoščina, angleščina, italijanščina, kalabrijski dialekt, afriški jeziki...), zaradi česar je naša vpletenost v dogajanje, ki ne potrebuje dolgih obrazložitev ali utemeljitev, še večja. Prizor, ki predstavlja vrhunec filma, se odvija v nekaj sekundah. Nasilnost protestnikov, ki se v nekaj trenutkih spravijo na parkirana vozila, izložbe zaprtih trgovin in nenadoma zaustavljeni avtomobilisti nas lahko presenetijo, vendar nas to dogajanje, tako kot Ayivo, pritegne, če ne posrka, obenem pa se nasprotniki protestnikov odzovejo s pretiranim nasiljem.

Tako dogajanje, ki sledi, dobi univerzalno razsežnost in se še zdaleč ne omejuje na italijanske razmere, temveč prikazuje vstajo tistih, ki bi jih v nekem drugem obdobju poimenovali „v suženjstvo zakleti“. Film sicer temelji na resničnih dogodkih, ki so se odvijali leta 2010 v kraju Rosarno v Kalabriji, vendar avtor filma sploh ne omeni lokalnega konteksta. Tako kot sam protagonist smo tudi gledalci vrženi v dogajanje, v katerega imamo le delni vpogled in ravno to nam omogoča širše in bolj splošno razumevanje razmer, ki niso prisotne le v Kalabriji, temveč zagotovo zadevajo celotno Evropo.

ENIGMA REALNEGA SVETA

Lakoničnost večine dialogov je zlasti posledica različnosti in raznolikosti jezikov, ki jih govorijo posamezni protagonisti, in med drugim poudarja osamljenost migrantov v družbi, ki zanje v glavnem ostaja tuja in ki jo spoznajo le obrobno. Lahko bi rekli, da je to očitno, vendar avtor filma na ta način poudarja, da migranti nimajo izbire oziroma da so njihove možnosti zelo omejene. Skupina, katere del sta Ayiva in Abas, dobi denimo v Libiji ukaz, da mora sama upravljati čoln, s katerim se prebije čez Sredozemsko morje: ker je komunikacija s tihotapcem nemogoča, so migranti prisiljeni sprejeti odločitev, pri čemer se eden izmed njih končno odloči, da bo upravljal plovilo, medtem ko so drugi prisiljeni, da to sprejmejo, saj druge možnosti ni. V Italiji se Ayiva znova znajde v kočljivem položaju, ko izve, da ima na voljo tri mesece, da si najde delo in si tako po možnosti uredi status: takšen ukrep se zdi nesmiseln oziroma se o njem ne sme razpravljati in protagonistu ne dopušča nobene druge možnosti.

Namen filma *Mediterranea* (Sredozemlje) očitno ni toliko prikazati življenjske razmere migrantov, kot z nami deliti njihovo stališče, ki je močno omejeno, predvsem pa prikazati prisilo, ki so ji podvrženi in ki je prikazana kot nujna, pri čemer jim preostane samo še ena možnost, upor. Prikaz stališča je nedvomno razlog za nekatere režiserske izbire, ki so zelo očitne, denimo ročna uporaba kamere pri snemanju, pogosto v gibanju, zelo blizu osebam, pri čemer je efekt zabrisan posnetek dogajanja, ali uporaba neprofesionalnih igralcev v vlogah, ki so nedvomno zelo podobne njihovim lastnim izkušnjam, ali pa številne nočne scene, kot bi migranti živeli le ponoči ...

ESTETIKA SPOMINA?

Estetiko filma, ki še zdaleč ni izključno realistična ali dokumentarna, bi lahko natančneje interpretirali kot odsev delovanja spomina glavnih protagonistov (vloge, v katerih igrajo igralci, ki so avtorju filma prav gotovo zaupali lastno zgodbo). Film se seveda odvija „v sedanosti“, brez kakršne koli retrospektive, vendar so prisotne filmske karakteristike, ki na nek način dejansko prikazujejo spomin.

Tako številne sekvence niso bile posnete na „objektiven“ način, temveč se je režiser osredotočil na en ključni element, dovolj pomemben detalj, ki se navezuje na spomin protagonistov (vseeno je, ali gre za Ayivo ali Abasa).

Zvočna oprema filma ta vtis še poveča zaradi nenadnih sprememb v tonu, pri čemer se zvok nenadoma zmanjša in ga zamenja ali težka tišina ali spremljevalna glasba, ki (kot v spominu) potisne prikazano dogajanje v ozadje. Film je razdeljen na večja geografska poglavja – Alžirija, Libija, Italija – vendar je kronologija filma precej bolj zabrisana in približna: ali bivanje Ayive v Kalabriji (kjer se prav gotovo nauči italijanščine) traja nekaj dni, tednov ali več mesecev? O tem ne vemo nič, ker spomin, ki zlahka razlikuje različne kraje, precej manj natančno opredeljuje pretek časa, predvsem če gre za ponavljajočo se dejavnost, kot je denimo nabiranje agrumov.

Način, na katerega je režiser najverjetneje zbiral pričevanja migrantov, ki jih je srečal v Kalabriji, je prav gotovo razlog za ta fragmentiran in sinkopiran prikaz dogajanja, ki bolj ali manj odraža delovanje posameznikovega spomina. Gledalci tega načina prikaza ne bodo nujno razumeli na enak način, vendar jih bo zagotovo ganila angažiranost režiserja, ki je odločen, da nam o tej temi pove zgodbo s stališča migrantov iz Rosarna ali drugod, ki so obsojeni na življenje na najbolj temnem robu družbe.

TOČKE ZA RAZMISLEK

Kako lahko razumemo razliko med osebnostjo in vedenjem Ayive in Abasa? Ali je pomembna za razumevanje filma, zlasti njegovega konca?

Kako lahko ocenimo delodajalca migrantov? Ali je brezobziren izkoriščevalec? Dober človek? Ničvrednež? Šef z zaščitniškim odnosom?

Ali imajo prebivalci Rosarna do migrantov različen odnos?

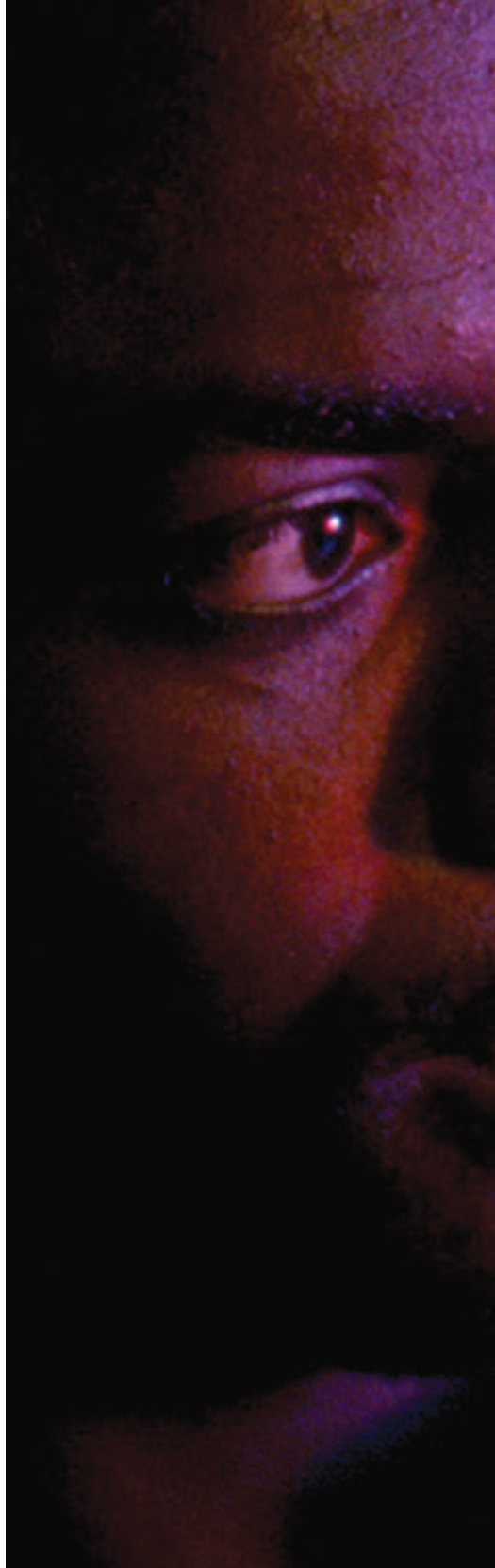
Ali so vas pritegnile kakšne filmske karakteristike? Na primer številne nočne scene, kamera, ki jo snemalec nosi na rami, nejasen in razdrobljen vidik nekaterih sekvenc, spreminjanje višine zvoka, stranski detajli, zajeti s kamero ...?

Michel Condé

les grignoux

REŽIJA: Jonas Carpignano
SCENARIJ: Jonas Carpignano
IGRALCI: Koudous Seihon, Alassane Sy
DIREKTOR FOTOGRAFIJE: Wyatt Garfield
GLASBA: Benh Zeitlin, Dan Romer
PRODUCENTI: Jason Michael Berman, Chris Columbus, Jon Coplon, Christoph Daniel, Andrew Kortschak, John Lesher, Ryan Lough, Justin Nappi, Alain Peyrollaz, Gwyn Sannia, Marc Schmidheiny, Victor Shapiro, Raphael Swann, Ryan Zacarias
PRODUKCIJA: Good Films, DCM Productions, Good Lap Production, End Cue, Court 13 Pictures, Le Grisbi Productions, Nomadic Independence Pictures, Treehouse Pictures
LETO: 2015
TRAJANJE: 107 minut
ŽANR: drama
DRŽAVA: Italija, Francija, ZDA, Nemčija, Katar
IZVIRNI JEZIK: francoščina, italijanščina, angleščina, arabščina, bisajščina

PRIKAZ NAŠIH ZGODB PREK FILMSKIH ČUSTEV

Evropski parlament z zadovoljstvom predstavlja tri filme, ki tekmujejo za FILMSKO NAGRADO LUX:

MEDITERRANEA (SREDOZEMLJE), režija Jonas Carpignano
(Italija, Francija, ZDA, Nemčija, Katar)

MUSTANG, režija Deniz Gamze Ergüven
(Francija, Nemčija, Turčija, Katar)

UROK (UČNA URA), režija Kristina Grozeva in Petar Valčanov
(Bolgarija, Grčija)

Te večplastne zgodbe, ki so nastale zahvaljujoč se veliki vnetosti in ustvarjalnosti nadarjenih mladih evropskih filmskih režiserjev, bodo predvajane v času FILMSKIH DNEVOV LUX, ki so letos na sporedu že četrtrič.

FILMSKA NAGRADA LUX

Kultura ima ključno vlogo pri izgradnji naših družb.

Zavedajoč se tega je Evropski parlament leta 2007 začel podeljevati nagrado FILMSKA NAGRADA LUX, katere namen je povečati kroženje evropskih filmov po Evropi in povsod po Evropi spodbujati pogovore in razprave o poglobitvni družbenih vprašanjih. FILMSKA NAGRADA LUX je edinstvena pobuda. Medtem ko je večina koprodukcij prikazanih le v državi izvora in redkokdaj drugod, tudi znotraj EU, FILMSKA NAGRADA LUX omogoča podnaslovitev treh evropskih filmov v 24 uradnih jezikov EU.

Zmagovalca FILMSKE NAGRADE LUX bodo izbrali poslanci Evropskega parlamenta. Razglašen bo 25. novembra 2015.

FILMSKI DNEVI LUX

Ob nagradi FILMSKA NAGRADA LUX so nastali tudi FILMSKI DNEVI LUX. Od leta 2012 se v okviru FILMSKIH DNEVOV LUX širšemu evropskemu občinstvu predvajajo trije filmi v tekmovalnem programu za FILMSKO NAGRADO LUX. V sklopu FILMSKIH DNEVOV LUX vas vabimo, da uživate v nepozabni kulturni izkušnji, ki presega meje. Od oktobra do decembra 2015 si lahko v družbi filmskih ljubiteljev iz vse Evrope ogledate filme *Mediterranea* (Sredozemlje), *Mustang* in *Urok* (Učna ura) v enem od 24 uradnih jezikov EU. Ne pozabite prek našega spletnega mesta luxprize.eu ali Facebook strani glasovati za svoj najljubši film!

PRIZNANJE OBČINSTVA

V okviru FILMSKE NAGRADE LUX se podeli tudi priznanje občinstva. Izkoristite priložnost in glasujte za film *Mediterranea* (Sredozemlje), *Mustang* ali *Urok* (Učna ura). Tako boste na povabilo Evropskega parlamenta sodelovali v izboru za obisk mednarodnega filmskega festivala v Karlovih Varih julija 2016 in pri razglasitvi zmagovalca priznanja občinstva.

GLEJ,
RAZPRAV-
LJAJ
IN GLASUJ

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU